

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHELSEA 3878

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHELSEA 3878

NO. 244. - ŠTEV. 244.

NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 17, 1930. - PETEK, 17. OKTOBRA 1930

VOLUME XXXVIII. - LETNIK XXXVIII.

KONVENCIJA AM. DELAVSKE FEDERACIJE KONČANA

GLAVNI ODBOR JE ISTI, PRIHODNJA KONVENCIJA BO PA V VANCOUVER, B. C.

Ostra debata glede zavarovanja proti nezaposlenosti. — John L. Lewis je nominiral Greena za zopetnega predsednika. — Štrajkarjem v Danville je bila obljubljena pomoč. — Prva večja zmaga organiziranega delavstva na Jugu.

BOSTON, Mass., 16. oktobra. — Včeraj je bila tukaj zaključena konvencija Ameriške Delavske Federacije. Izvoljen je bil stari odbor ter je bilo sklenjeno, da se bo vršila prihodnja konvencija leta 1931 v Vancouver, B. C.

Značilno je, da se je tekom vse konvencije John L. Lewis samo enkrat pojavil in sicer tedaj, ko je nominiral Williama Greena za zopetnega predsednika.

Dve delavki iz Danville, Va., sta prosili vodstvo Ameriške Delavske Federacije, naj stori vse, da ojači boj delavcev proti mogočnim Dan River napravam. Green je seveda to radevolje obljubil ter pozval vse organizacije, ki so vključne v Federaciji, naj finančno podpro uboge štrajkarje.

Predsednik United Textile Workers je sporočil, da je po južnih državah odpravljeno nočno delo, kar je treba smatrati za velik uspeh kampanje, ki jo je uvedla Federacija na Jugu.

Glede zavarovanja proti nezaposlenosti se je uveljavila vroča debata. Predsednik resolucijskega odbora, Matthew Woll, je rekel, da bi pomenjalo to prvi korak k zasužnjenju ter da bi bila to največja ovira v boju za višje plače.

Njegovem mnenju se je pridružil tudi predsednik Green, češ, da bi bilo treba v tem slučaju vse delavce registrirati, dočim je Federacija načelno proti vsaki registraciji.

Tekom demonstracij pred konvenčno dvorano je bilo aretiranih enajst komunistov. Dva sta bila obsojena na štiri mesece ječe, ostali so bili pa izpuščeni.

NA TISOČE ČIKAŽANOV BREZ STREHE

Ljudje stradajo ter spijo po cestah. — Iz Washingtona poročajo, da je en odstotek več zaposlenosti.

CHICAGO, Ill., 16. oktobra. — Dočim brijejo prvi mrzli vetrovi po ulicah Chicaga, so pričeli čutili tisoči brezposelnih moških in žensk, ki so brez lela in strehe, bližajočo se zimo.

Vsaki dan se zbirajo ti nesrečneži iz nižjih slojev na Michigan bulevardu ter skušajo, zaviti v časopise in stare kroge, ujeti za trenutek miru, če ne že spanja.

Gorenji del bulevarda se blesti od neštevitih električnih luči ki osvetljujejo nebotičnike ter dobrorejene meščane, ki se niti malo ne brigajo za trpeče moške, le par korakov vsikan.

Skupina bogatih žensk je postavila v neki zastareli jetnišnici par postelj ter piskrov za juho, kjer strežejo revežem.

Kralj chewing gumijs, Wrigley mlajši, je dal na razpolago Salvation armadi petnadstropno poslopje, kjer lahko prenočuje heka-ko 2000 ljudi. To pa je le kaplja na vroči ocean.

Na tisoče ljudi je brez strehe in se postavljajo vsak večer na Michigan bulevard, da so vsak nekoliko zavarovani pred mrazom.

Delavski departament je danes objavil, da je dežela zopet na poti k veliki prosperiteti in da se je nezaposlenost zmanjšala zopet za en odstotek.

Delo pa je poskočilo le radi bližajočih se božičnih praznikov, a tega ne omenjajo.

MEHIŠKI VLAK SKOČIL S TIŠA

MEXICO CITY, Mehika, 16. okt. Med Guadajaro in Mexico City je skočil s tira potniški vlak. Več uslužbencev in potnikov je bilo nevarno poškodovanih.

Kaj je povzročilo nesrečo, se zaenkrat še ni dalo dognati.

WICKERSHAM BO MOLČAL DO VOLITEV

Sklep odgojenja je bil sprejet po tajnih sejah glede poročil o prohibiciji.

WASHINGTON, D. C., 16. okt. — Po dveh sejah je sklenila Wickershamova komisija, da se odgodi do 5. novembra, do dne po splošnih volitvah.

S tem izginja tudi možnost, da bi zavzela komisija tudi kako stališče v vprašanju prohibicije.

Sedanja posvetovanja Wickershamove komisije so se tikala v splošnem le vprašanja pijač. Študirali so tudi obsežno poročilo, katerega je predložil pododsek.

Trije člani so danes izostali od seje, namreč Baker iz Ohija, okrožni sodnik Kenlon iz Iowe ter F. F. Loesch iz Chicaga.

Komisija je vsled tega sklenila odložiti za enkrat vsako odločitev, ki bi bila večje važnosti.

Glede vsebne poročil štirih pododsekov se ni izvedelo ničesar določenega.

Ve se le toliko, da sta bili pri tem največji važnosti dve vprašanji. Eno teh vprašanj se je glasilo:

— Ali je Volsteadova postava izvedljiva?

Domneva se, da bodo člani komisije zanikali to vprašanje.

Kako se bo glasil odgovor glede drugega vprašanja:

— All je prohibicija sploh izvedljiva?

O tem ne vedo še ničesar. Treba je čakati končnega poročila plenarne komisije.

ZAGONETNA SMRT STAREGA FARMARJA

MOUNDSVILLE, W. Va., 16. okt. 50-letnega bogatega farmerja Benjamina Elderja so našli popolnoma sežganega v njegovi kopalni sobi. Coroner je dognal, da je bil farmer umorjen. Po umoru je skušal morilec truplo sežgati. O storilcu nimajo zaenkrat še nobenega sledu.

LEPA STAROST

Pred kratkim je praznovala v Grand City, Staten Island, N. Y., Francoise Levapresto svoj 109. rojstni dan. Mesto ji je priredilo na čast velike svečanosti.

100,000 OSEB JE ŽRTEV RAKA V ZDR. DRŽAVAH

V enem letu je povzročil rak več kot 100,000 smrtnih slučajev v Zdr. državah.

PHILADELPHIA, Pa., 16. oktobra. V radio-nagovoru je posvaril dr. Kelley z John Hopkins vseučilišča splošno javnost pred bulami in izrastki, ki predstavljajo pogosto pričetek neozdravljive bolezni raka.

Raka je mogoče vedno ozdraviti v prvotnem stadiju.

Dr. Kelley je imel svoje predavanje tekom tu zborujoče konvencije ameriških kirurgov.

Opozoril je nato, da ve znanost šele malo o bistvu te bolezni. Bolezen ni nalezljiva, kot se je izpočetka domnevalo. Tudi ni pričetek kakke krvne bolezni, ker se pričanja vedno z lokalno unemo.

— 100,000 ljudi, — je rekel, — pobere ta bolezen, ki pride takoj na vrsto za številom zločinov in pijanosti.

ČESA NE SME MOZICEK

CHICAGO, Ill., 16. oktobra. — Žena mlekarja Johana Peiffera je vložila tožbo za ločitev zakona. Sodniku je rekla, da je svojemu možu prepovedala: v zgodnjih jutranjih urah ropotati s steklenicami na dvorišču; prevažati z domačim avtomobilom mleko ter spat v hiši.

Ker se tem njenim zapovedim ni hotel pokoriti, je vložila tožbo za ločitev.

V RUSIJI NI NEZAPOLNOSTI

MOSKVA, Rusija, 16. oktobra. — Sovjetski komisar za delo, Čikon, je danes izjavil, da potrebuje vlada takoj najmanj petsto tisoč mož ter da ima za vse te moške dobro delo. Prihodnje leto bo potrebovala vlada nadaljnji milijon delavcev, da uspešno razširi sovjetsko industrijo.

V vsej Rusiji ni danes niti enega človeka, ki bi se mogel pritoževati nad brezposelnostjo. Vsak, ki je količjak zmožen, lahko dobi delo.

REVOLUCIJA V BRAZILJI

Vstasi hočejo prevzeti vse dolgove sedanje vlade. — Zveznim četam zelo slabo prede. — Velik vojni plen.

RIO GRANDE, DO SUL, 16. okt. Glavni stan vstashev je danes objavljal, da je bilo pet častnikov ter 140 mož ujetih pri nekem spopadu na meji med Sao Paulo in Parana. Ujeti so bili zvezni vojaki. Izgub poročilo s fronte ne navaja, a so bile baje zelo težke.

Nadalje se je sporočilo, da so vstasi zaplenili dva velika topova, 40,000 nabojev municije, več motornih voz ter dosti živil.

Kot se glasi v poročilu, so vsatši obkolili vladne čete ter so jih hoteli popolnoma uničiti.

Drugo poročilo javlja, da se je posadka v San Juan del Rei, brez-pogojno udala. To mesto se nahaja v provinci Minan Geraes.

Vstaska vlada je bankam v New Yorku, Parizu in Londonu stavila ponudbo, da bo prevzela vse dolgove in obveznosti sedanje vlade. Nepriznani pa bodo dolgovi, katere je napravila vlada po 5. oktobru, na dan pričetka revolucije.

ZENA UMRLA, KER JO JE MOŽ UGRIZNIL

Pred dobrim mesecem je Mrs. Jesse H. Birn v spanju položila roko na usta svojega moža. Njen mož, ki je tudi spal, je odprl usta ter ugriznil ženo v mezinco na desni roki.

Zadeva se je dogodila v njenem domu na West End Ave. v New Yorku. On je skoro milijonar ter se je s svojo ženo, ki je bila stara 42 let, vedno dobro razumel.

Po tem dogodku je začel mezinco otekati in nastopilo je zastupljenje krvi. Včeraj zvečer je umrla.

LINDBERGH SE BO PRESELLI

Slavni letalec Lindbergh, ki stanuje sedaj s svojo ženo pri svojem tastu, bivšem poslaniku Morrowu, je kupil v bližini Princeton 150 akrov veliko farmo.

Kakorhitro bo posloplje na farmi gotovo, se bo s svojo ženo in otrokom preselil tja.

CIGARETA MU JE REŠILA ŽIVLJENJE

26-letni John Turkess, stanujoč v Jersey City, se je naveličal življenja in sklenil oditi prostovoljno v smrt. Zaklenil se je v kuhinjo svojega stanovanja ter zadelal vse špranje pri oknih in vratih. Nato je napisal oporoko, v kateri zapušta svoji ženi vse svoje premoženje, namreč devetstideset dolarjev in nekaj centov. Zatem je odvil plin in sedel na stol sredi kuhinje. Ker je bil pa ve življenje strasten kadilec, je našal cigareto in čakal smrti. Ko se nabrlo v kuhinji dovolj plina, je vsled goreče cigarete plin eksplodiral.

Turkess je zadobil težke opekline po vsem telesu, toda zdravniki pravijo, da bo okreval.

MACFADDEN PRI KRALJU

RIM, Italija, 15. oktobra. — Italijanski kralj Victor Emanuel je sprejel v avdienci znanega ameriškega založnika in izdajatelja Bernarda Macfaddena. Kralj se je posvetoval z njim dalj časa o tolovadbi in skrbi za človeško telo.

MISIJONAR V KITAJSKEM JETNIŠTVU

Banditi zahtevajo 25 tisoč dolarjev za oproščanje Berta Nelsona iz Minneapolisa.

PEKING, Kitajska, 16. oktobra. Frank Lockhardt, ameriški generalni konzul, je obvestil danes poslaništvo, da drže banditi ujetega Berta Nelsona, ameriškega misijonarja iz Minneapolisa.

Banditi zahtevajo baje 25,000 odkupnine.

MINNEAPOLIS, Minn., 16. okt. Zajetje Bert Nelsona, katerega so ujeli kitajski banditi, je druga nesreča, ki je zadela družino v zvezi z nemiri na Daljnem iztoku.

Oče Nelsona, Daniel Nelson, je bil ubit leta 1926, tekom nemirov na Kitajskem.

Deloval je kot misijonar na Kitajskem 36 let.

POSLANIK EDGE ODPOTOVAL IZ PARIZA

HAVRE, Francija, 16. oktobra. — Danes se je tukaj vkrcal na parnik Ile de France ameriški poslanik v Franciji Walter E. Edge, da pomaga svojemu staremu prijatelju Dwightu Morrow k izvolitvi. Morrow kandidira v državi New Jersey za senatorja.

V Združenih državah bo ostal Edge najmanj dva meseca.

POZOR!

Vsem onim, ki so vnaprej naročili BLAZNIKOVE PRATIKE, smo jih že odposlali. Glejte tozadevni oglas na zadnji strani.

Upravništvo.

VELIK ŠTRAJK BERLINSKIH KOVINARJEV

Velike berlinske naprave zaprte vsled stavke. Vlada v velikih skrbeh radi položaja.

BERLIN, Nemčija, 16. oktobra. Vsa kolesa kovinske industrije v Berlinu in okolici so bila včeraj ustavljena, ko je o polnoči zastavkalo 120,000 delavcev.

Pcdjete ne naprosilo vlado naj dovolj znižanje plač od petih do desetih odstotkov.

Velike naprave so vse zaprte in o postavljanju piketov ni mogoče govoriti, razven pri par manjših tvrdkah.

Ceste v bližini velikih tovarov so bile polne stavkarjev.

Med delavci vlada prepričanje, da je skrčenje plač v kovinarski industriji le začetek krčenj plač v vseh industrijah.

Deputacija krščanskih strokovnih organizacij se je danes oglasila pri državnem kancelarju, Brueningu, da protestira proti skrčenju plač. Delegati so tudi zahtevali revizijo Youngovega načrta.

JAPONSKI CESAR BO DOBIL POTOMCA

TOKIO, Japonska, 16. oktobra. — Danes je bilo oficijelno objavljeno, da bo sredi meseca februarja rodila japonska cesarica. Dosedaj je rodila že tri hčere, vsled česar je japonski prestolonaslednik princ Čičibu, brat sedanjega cesarja. Soglasno z japonsko ustavo, imajo le moški pravico do prestolonasledstva.

Vse japonsko prebivalstvo iskreno želi, da bi bil četrti cesarčin otrok moškega spola.

Neglede kje živite, v Kanadi ali Združenih Državah

je pripravno in koristno za Vas, ako se poslužujete naše banke za obrestonosno nalaganje in pošiljanje denarja v staro domovino.

Naša nakazila se izplačujejo na zadnjih poštah naslovljencev točno v polnih zneskih, kakor so izkazani na pri nas izdanih potrdilih. Naslovljenci prejmejo toraj denar doma, brez zamude časa, brez nadaljnjih potov in stroškov.

Posobne vrednosti so tudi povratnice, ki so opremljene s podpisom naslovljencev in žigom zadnjih pošt, katere dostavljamo pošiljateljem v dokaz pravičnega izplačila.

Enake povratnice so zelo potrebne za pošameznike v slučaju nesreče pri delu radi kompenzacije, kakor mnogokrat v raznih slučajih tudi na sodnji in stari domovini.

Nastopni seznam Vam pokaže, koliko dolarjev nam je časazno potreba poslati za označeni znesek dinarjev ali lir.

V Jugoslavijo

V Italijo

Din	500	\$ 9.40	Lir	100	\$ 5.75
"	1000	\$ 18.60	"	200	\$ 11.30
"	2000	\$ 37.00	"	300	\$ 16.30
"	2500	\$ 46.25	"	500	\$ 27.40
"	5000	\$ 91.50	"	1000	\$ 54.25
"	10,000	\$ 181.80			

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Pristojbina znaša 60 centov za vsako posamezno nakazilo, ki ne presega zneska \$30.—, za \$35.— 70 centov, za \$40.— 80 centov, za \$45.— 90 centov, za \$50.— \$1.—, za \$100.— \$2.—, za \$200.— \$4.—, za \$300.— \$6.—.

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih, dovoljujemo še boljše pogoje. Pri velikih nakazilih priporočamo, da se poprej z nam pisanim potom sporazumeje glede načina nakazila.

Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino 75 centov.

SAKSER STATE BANK
22 CORTLANDT STREET NEW YORK, N. Y.
Telephone Barclay 0380 — 0381

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank Sakar, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00 Za pol leta \$3.50 Za inozemstvo za celo leto \$7.00 Za pol leta \$3.50 Za četrt leta \$1.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tuji prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: Chelsea 3878

O, NI VSE TAKO...

Prohibicijski department v Washingtonu je objavil izjavo, ki nosi naslov "Vrednost izpodbijevanja postav".

Ta izjava naj baje služi v to, da bi se javnost poučila o izvedbi prohibicije.

Gospodje pa niso zadeli svojega cilja.

Izjava je povsem slična kampanjskemu dokumentu, s katerim hočejo nastopiti proti gibanju za omiljenje prohibicijskih postav, oziroma za preklie osemnajstega amandmanta.

Naravnost smešno je, ker mečejo gospodje vse nasprotnike prohibicije v isti žakelj z onimi, ki nasprotujejo vsem postavam, ki omejujejo osebno svobodo.

Nobenemu dostojnemu človeku niti na misel ne pride, da bi nasprotoval postavam, ki so naperjene proti zločinom.

V gotovem oziru te postavice sicer omejujejo osebno svobodo, pa so potrebne za zaščito življenja, lastnine in javne morale ter so potrebne za vzdržanje reda, kajti človeštvo sestoji iz najrazličnejših elementov.

Pred uvedbo prohibicije ni bila prodaja pijače samo dovoljena, ampak je bila tudi državno priznana ter regulirana potom davkov in odredb.

Nadalje je treba pomisliti, da preklica osemnajstega amandmanta ne zahtevajo samo zločinci in koruptni elementi.

Naši najboljši državljani se bore proti amandmentu k zvezni ustavi, ker so na podlagi dejstev prišli do prepričanja, da je posledica prohibicije splošna korupcija in omalovaževanje postav.

Suhači pravijo, da se prohibicije ne sme soditi po New Jersey, Marylandu in po New Yorku, pač pa po tem, kar je napravila za dom in za mladino dežele.

Kaj je napravila za dom?

Nestete domove je izpremenila v tajne zganjarne in izdelovalnice prepovedane pijače.

Kaj je storila za našo mladino?

Še nikdar prej ni mladina popila toliko zganja, kot ga popije dandanašnji; še nikdar ni mladina s takim veseljem kršila nobene postavice, kot krši suhaško.

Kakšen vpliv ima prohibicija na deželo v splošnem? Generalni pravdnik Mitchell je povedal pred kratkim na konferenci okrožnih sodnikov, da je bilo dne 30. junija v ameriških sodiščih 35,849 nerešenih kriminalnih slučajev. In med temi je 22,671 kriminalnih slučajev, ki se tičejo kršitve suhaških postav.

O, ni vse tako kot pravijo suhači...

NAMAKANJE TURKESTAN-SKE PUŠČAVE

Otvoritev turkenstasko-sibirskih železnic, ki se bori sicer še vedno z velikimi težavami, kaže vendar že sedaj veliko važnost za gospodarsko bodočnost Srednje Azije. Sovjetska vlada je dobila predlog ameriških inženirjev, ki so napravili načrt za namakanje kakih pol milijona hektarov dodatno popolnoma neplodne puščave, ki naj se spremeni v ogromne oombazeve nasade. Stroški so proračunani na 65 milijonov dolarjev. Obenem s temi deli bi se gradile ceste in naselbine za naseljenje iz bednejših krajev notranje Rusije, ki bi izvršili rusifikacijo Turkestanu. Vsa dela bi bila končana v glavnem še leta 1933. Sovjeti hočejo v Turkestanu in tem sosednjih ozemljih graditi predelovalne tovarne in železniške postaje. Domaćini, Kirgizi in Uzbeki pa niso zadovoljni s tem načrtom, ker bi jim naselitev Rusov vsela dovedenja politično premoč.

MODA DOLGIH BRAD NA RUSKEM

Razni potovalci po Rusiji poročajo, da je moda sedmih let amerikanizacije, ko se je smatralo kot višek napredka gladko obrito lice, po vzoru ameriškega človeka, popolnoma premagana in da so se Rusi zatekli k nasprotni skrajnosti. Zdaj je gladko obrito in čisto lice znak buržujskega in vsa pravi komunist si pušča na licu obupno strnišče, iz katerega naj se v bližnji bodočnosti razvije gosta socijalistična brada in krepi proletarski brki. Peter Veliki je Rusom nasilno rezal brade. Boljševiki pa so se postavili za to moško krasoto, češ, da je praktična, ker skriva srajco, ki ne mere biti vedno čista, ker varuje moža pozimi mraza in ker nič ne stane. Pravi vsrok za dolgočasnost pa so silive carine na britve, čopiče in mila, ki se v Rusiji ne izdelujejo ter se morajo uvažati iz tujine.

Dopisi.

S pota.

Pred kratkim je bil znani založnik in izdajatelj listov, W. Hearst, navdušeno sprejet in pozdravljen v Chicagu. Vseposvods je obilo opaziti napise njemu na čast. Ko se je pred kratkim mudil v Franciji, so ga izgnali, da si ni pravilnim potom prilastil besedila francosko-angleške mornariške pogodbe, ki ga je potem objavil v svojih časopisih. No, zato je bil pa toliko bolj navdušeno sprejet v Chicagu.

V mestu Chicagu je opaziti na eni strani ogromno bogastvo, na drugi pa silno revščino. Vseposvods je videti ljudi, ki leže na tla, ker nimajo strehe.

Pred kratkim sem obiskal veliko čitaško čitalnico na Washington in Michigan Blvd. To je ogromno poslopje, v katerem so zbrane knjige iz vsega sveta. Prijazna gospodična mi je pokazala slovenski oddelek, v katerem sem opazil: Cankarjevo Erotiko. Knjigo za lahkomisljane ljudi, Ob zori in Mimo življenja, nadalje dve Kraigherjevi knjigi, več prestav Tolstoja, Prešernove in Askercove pesmi, Levstikove in Trdinove spise, več zdravniških knjig in dela našega najboljšega humorista Rada Murnika. Kar mi se mi je storilo, ko sem pred kratkim čital, da je Murnik že sedem let težko bolan ter da so ga spravili v ljubljansko sirotišnico. Ta mož bi zaslužil nekoliko več narodne hvalečnosti.

Čitalnico čikaškim rojakom toplo priporočam.

Matiija Pogorelec.

Detroit, Mich.

"Prosvetni Klub" S. D. Doma o tvori svojo dramsko sezono dne 2. novembra s pretresljivo socialno dramo v treh dejanjih "Veleva". Drama je novejšo delo izpod peresa Antona Novačana. V njej se zrcali izrazit realizem povojne dobe, ki je kakor ciklon objel svet ter ga pabal iz monotonega življenja v narobe strasti, razčarjanj, astr h paradoksov in sovraštva, v katerem se danes brede. Karakterji v tej drami so globoko začrtani in predstavljajo vsak zase kos človeške psihologije, vsi skupaj pa tvorijo harmonično celoto, ki se v petih prizorih stopnjevanje razvija na odru in končno preide v katastrofo.

"Prosvetni Klub" ima izborne direktante in ima vse moderne tehnične pripomočke. Imena kot Sterle, Mrs. Urbančič, Česen, Kotar, Bartel in drugi vam jamčijo za uspeh. V prošli sezoni je klub z velikim uspehom vpriporil za naše razmere težka dramska dela kot: Kralj na Betajnovi, Deseti brat, Morje, itd. Tudi za tekočo sezono ima na vidiku več težjih del.

V procesu reorganizacije je tudi pevski zbor, ki je v pravem pomenu besede dema roka vsakega dramskega društva. Vpričo dejstva, da "Prosvetni Klub" deluje izključno le v korist Slov. Del. Doma, se nada, da mu ostane občinstvo tudi v bodoče naklonjeno.

Frank Česen.

Waukegan, Ill.

Ravno danes pred enim mesecem se je v naši naselbini raznesla žalostna novica o smrti Franka Petkovička in Ane Rep. V pogovorih je bilo slišati rojake, kdo neki bo izmed Slovencev sedaj prvi na vrsti.

Kot izgleda, je neumljeni smrti v naši naselbini najbolj priljubljen datum 13. v mesecu, ker danes si je izbrala svojo žrtve v osebi našega vrhniškega prijatelja Franceta Arharja.

Novica o njegovi smrti je prišla nepričakovano. Kako tudi ne, ker sva se še v četrtek 9. t. m. pred Narodnim Domom pogovarjala in malo pošalila. Bil je v naselbini posebno radi svojega originalnega humorja zelo priljubljen.

Ko sva se v četrtek s Frankom poslovila, mi je podal roko, kar ni bilo običajno ter pripomnil, naj bodem priden in pazim nase. Kdo bi mislil, da je bilo to poslednje slovo.

Naslednji dan je legel v posteljo ter bil v soboto precej opešan, vendar pa ni dovolil, da bi ga odpeljali v bolnico, Srce in pljuča so mu ostalebela. Danes pa mi njegova sestra Mrs. Kaučnik sporoči, da je Frank za večno zaspal.

Druge njegove sestre, Mrs. Lerneršič, pa se ravno ta čas nahaja v bolnici ter je boljdo skušali sorodniki, dokler se njeno zdravje ne okrepi, to žalostno novico prikriti. Za Petkovičkom je odšli sedaj nje-

ZENSKÉ

Seveda hočete nasveta ženske — glede gospodinjskih zadev!

ŽENSKÉ ZA DOMAČE ŠTEDENJE v naših družbah so pripravljene pomagati vam, kadarkoli potrebujete nasveta ženske glede vaših gospodinjskih problemov — kuhanja, čiščenja, šivanja.

Če hočete

- Nova navodila in obede
- Nasveti za zabavo in za serviranje nenavadnih navodil, posebno, če imate samo malo kuhinjo
- Migljaji za lažje, hitreje načine čiščenja in ureditve vašega domačega dela, da vam ostane več prostega časa
- Kuharski tečaji
- Da se vam razkaže nov električni aparat
- Ali če imate klubni program, katerega hočete napraviti "drugace"

pozovite naše **Ženske za Domače Štedenje**, stopite v njihove urade ter se seznanite.

Veselite jih bo, seznaniti se z vami, ker z užitkom ustvarjajo nove obede in navodila, se toliko bolj, če vedo, da dobiti zaželjeno informacijo.

Njihova stvar je, da so vam pripravljene pomagati. Vesele se sestanka z vami, če jih samo o priliki za hip obiščete, ali se udeležite posebnih kuharskih tečajev, katere redno obdržujejo.

Kje so naši Uradi za Domače Štedenje:

- IN MANHATTAN: 4 West 42nd St., 12th Floor, New York 18, N. Y.
- IN THE BRONX: 325 East Tremont Avenue, 3rd Floor, Bronx, N. Y.
- IN BROOKLYN: 100 Church Street, 11th Floor, Brooklyn, N. Y.
- IN QUEENS: 47 South Broadway, Queens, N. Y.

THE NEW YORK EDISON SYSTEM

W. L. Sullivan President

The New York Edison Company
Brooklyn Edison Company, Inc.
The United Electric Light and Power Company
New York and Queens Electric Light and Power Company
The Yonkers Electric Light and Power Company

Peter Zgaga

RAZLIKA.

Šele letošnjo poletje se imel priložnost spoznati razliko med življenjem in razmerami v velicemestu ter življenjem in razmerami na farmah.

Velicemestu sem se bil že tako privadil, da sem popravico rečeno, zija! Zija! sem od začudenja, kajti od žene mi ni bilo treba nikjer zija! — od Kavčiča pri Schuyler Lake pa de Redeta v Worcesteru. Povsod je bilo vsega v obli meri.

V mestu sem bil naredil načrt, da bom čimveč mogoče hodil in se gibal v prosti naravi. Toda tamokšnji običaji so mu prekrizali račun. Vse čezmije je zafencano, edino le cesta je prosta. Za fene si nisem upal, ker imam pred biki paničen strah. Že biki na dveh nogah me spravijo v obup in zadrego, z rogatimi in štirinogati pa sploh nisem hotel imeti nobenega opravka.

Resnici na ljubo moram konstatirati, da nisem tekom svojih posetov na farmah v gorenjem delu države New York videl nobenega bika. Ne takega in ne takega.

Freostajala mi je torej samo cesta. In sem jo pes ubral do sosedu, ki je bil komaj četrtil milje oddaljen.

Vzbujal sem pravečo senzacijo. Okna so se odpirala, avtomobili so obstajali na cesti, nadebudna mladina je zvedavo buljila vame, kot da bi po cesti hodilo najmanj deveto tude sveta.

Kot sleherni človek, imam tudi jaz v sebi merico samoljubja, pomena in častihlepa. Jako ponižno melec, seveda toda merica je vendar.

In sem mislil v svoji zmoti: — Daleč je dospel tvoj sloves, Zgaga, in dobro je vkoreninjen. Pogledj, kako te gledajo.

Po sem se zmotil, kot sem se že večkrat. Zgaga se niso najmanj divili, pač so pa občudovali človeka, ki ga je civilizacija pustila tako nesrečno na cedilu, da je hodil peš po farmerski cesti.

Te se je zgodilo seveda le prvi dan, potem pa nikdar več. Potem sem se na vseh svojih potih posluževal avtomobila. Edinole za hišo sem hodil peš. Vem pa, če bi le omenil, bi mi bil tudi za tja avtomobil na razpolago.

Za spremljevalko oziroma soferko mi je bila pridržana nežna lepa gospodična, ki mi je zgovorno pojasnjevala razmere in življenje na farmah ter je prav po materinsko merkala name.

Nekoč je bila, bodisi vlad svoje, bodisi vled kokoši nepazljivosti zavozila v jato kokoši in povozila ubogo, belo kokoško do smrti.

— Joj, kaj bo pa zdaj! — sem vzkliznil in že videl v duhu razjarjenega farmerja letedečega proti meni najmanj z gnojnimi vilami v roki ter zahtevajočega moje življenje ali pa bogato odškodnino za mrtvo kokoš.

Nič se ne bojte — me je pomirila spremljevalka. — Čikne morajo biti zafencane. Če jih izpusti farmer na cesto, so tam na njegovo ali svojo lastno odgovornost. Tako je raziščil pred leti neki sodnik v Cooperstown in tista razsoda še danes velja.

— Ali je z vsemi živalmi tako? — sem povprašal.

— O ne, — samo s čiknami, — je pojasnila. Če bi slučajno zabredlo tele na cesto, bi morala ustaviti avtomobil in potakati, da bi mimo slo, mi je pojasnila moja lepa spremljevalka, jaz sem se pa globoko zamislil.

Tedaj šele sem začutil in zaslutil pravo razliko med farmo in mestom.

Joj, kako je v mestih vse drugače in vse narobe.

Če gre po mestni ulici lepa in mlada čikna, se avtomobil drug za drugim ustavlja pred njo, avtomobilisti jo pa s pogledi, mežkanjem in besedami vabijo na sedež poleg sebe.

Bog ne daj, da bi v mestu kdo kako čikno povozil.

Drugače je seveda s teleti. Če te opazi avtomobilist na ulici, bo še na gas stopil, da te bo ja zagotovo dohitel in te podri na tla.

In če greš mirno po sidewalku, bo včasih še na sidewalk zavozil ter butnil v te.

Kaka razlika med farmo in mestom!

Iz Jugoslavije.

Zaradi nezaposlenosti sel v smrt.

Ko je pred kratkim simplon-ekspres prispel pred savski most pri Beogradu, se je vrgele pod strop trgovski pomočnik Stjepan Novak iz Sombora, ki so ga koleša popolnoma raztrgala. Pri mrtvem so našli tri dopisnice, naslovljene na sorodnike, v katerih piše, da gre v smrt zaradi nezaposlenosti. Nesrečni Novak se je bil nedavno popel na stolp zagrebske katedrale, vendar so ga takrat pregovorili, da ni izvrši samomora.

Opazeni pri tatvini ustrelil okradenega.

Po noči je bil v Beogradu v Jugovičevi ulici ustreljen ugledni beograjski mešan Mirko Kostić. Kdo je izvršil zločin, se ni dalo dognati. Tri dni pa je prišel policiji v roke neki Ivan Kovačević iz Garčina pri Brdu, ki je v Beogradu izvršil več tatvin. Pri zaslišanju je osumljenec prišel v zagato in končno priznal, da je ustrelil Mirka Kostića. Priznal je, da je v Kostičevem stanovanju nameraval izvršiti tatvino, a Kostić ga je zalotil in tekel za njim na ulico, zato je potegnil revolver in streljal na Kostića. Naslednjega dne je čital v novinah, da je Kostić mrtev. Kovačević je nevaren tat in vlomlec.

Dijak Todorović se je sam javil policiji.

Poročali smi, da je pančevaška policija opazila dijaka Todoroviča, sinca beograjskega zdravilca, da je v zvezi z umorom Elfride Mihalko. Študent je namreč po ugotovitvi dekletove identitete brez sledu izginil. Policija je domnevala, da je pobegnil v inozemstvo. Zdaj pa poročajo iz Pančeva, da se je Todorović nepričakovano vrnil in se sam javil policiji. Policija ga je zaslišala, toda izkazalo se je, da je sum neuteemeljen. Todorović je izpovedal, da je imel 12. septembra zvečer resničanek z Evro, na katerega pa ni prišla. Zato je odšel v gostilno "Beograd", kjer sta ga o polnoči našli Kavčič in Štefanovič, ki sta iskala dekle.

Policija je tudi ugotovila, da iz-

poved knjigoveza Milenkovića, ki je trdil, da je videl dekle 16. sept. v družbi nekega gospoda v Beogradu, ne drži in da gre najbrž za zamjenjavo.

Pri obdukciji trupla so ugotovili, da je Elvira umrla že 12. septembra. V želodcu so namreč našli neprebavljene ostanke večere, katero je zaužila 12. septembra. Vse kaže, da bo ostal zagonetni zločin nepojasnjen.

Policija domneva, da je Elvira najbrž izvršila samomor, prebivalci Pančeva so pa mnenja, da je to izključeno.

Zena ubila moža v silobranu.

V Velikem Bečkereku se je te dni vršila razprava proti kmetici Veri Pavlovič, materi devetih otrok, ki je lani z motliko ubila svojega pijanega moža. Zaslišane so bile številne priče, ki so izpovedale, da je bil mož v pijanosti ženo in otroke vedno pretepal. Tudi usodnega dne je ženi grozil z nožem. Sodišče je upoštevalo, da je bil mož nasilnik in je Pavlovičovo opustilo, ker je ravnila v silobranu.

Razbojnik skor do golega oropali kmeta.

Na cesti pri Sankem mostu je bil te dni izvršen drzen rop nad kmetom Petrom Majkičem. Oboroženi maskirani razbojnik so Majkiča ustavili, ko se je vračal s sejma, mu vzeli 4200 Din gotovine in razen srajce in spodnjih hlač vso obleko ki jo je imel na sebi.

Tu je hitra pomoč za želodčne nerednosti

Presenetljivo je, kako hitro pomaga Nuga-Tone, neprebavnost, kolcanje, plin v želodcu ali črevih, glavobol, omotica in otmenelost, nastalo vsled zaprtosti, Nuga-Tone vsebuje nekaj najboljših čistosti nastave in pomaga želodcu do lahke prebave zažite hrane. Potem ko ste vživali Nuga-Tone nekaj dni, si počutite boljši apetit, sitnost v želodcu in črevih izginejo, obstane in mehurne pekočnosti prebavilo, spazije je počitno in svežajoče, splošno zdravje je zboljšano. Ako je vaš apetit slab ali če vam jed dela sitnost, tedaj bi vi morali vživati Nuga-Tone in se rešiti vzrokov nizezje. Nuga-Tone se prodaja pri vsih trgovcih z zdravili. Ako viš trgovca tega v zalogi nima, recite mu, naj letega naroči za vas od njegovega prekurpevalca. —Adv.

Jože Zelenc.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

MARK TWAIN:

MOJ TAST

Zelo mučna je zavest, da moramo končati življenje na vešalih. Tak nič kaj prijeten izgled sem imel tudi jaz.

Ze kot deček sem padel v reko Missouri, pa sem se srečno rešil in rešed Gilmore mi je dejal z iskreno radostjo: To je bilo pametno!

Kdor je rojen za vešala, ne pogine v vodi.

Pozneje sem padel še večkrat v vodo, zdaj v Missisippi, zdaj v Missouru, toda vedno sem se srečno skobacal na suho. In tako bo menda res, da konec, ki me čaka, ne more biti drugačen kakor — vrz.

Sklenil sem pri najbližjem "pacu" v vodo, seveda ne samo v mislih — poročiti se poploma — "vodi". Ne smete pa misliti, da po stanem član abstinenčnega društva, ne — mornar bom.

Moj skip kar ni hotel ugajati mojemu očetu. Z dušo in telesom se mu je upiral, jaz sem pa sklenil na lastno pest doseči svoj cilj. In sklenil sem pobegniti z doma.

No, kar sklenem, tudi storim. Res sem pobegnil z doma in ustavlil sem se šele v New Yorku. Tu sem nameraval dobiti službo. Dobil je pa nisem — kar se v življenju večkrat pripeti. — In tako sem postal vajenec v neki tiskarni.

Ko sem pa srečal nekoga dne znanca, mi je postalo temno pri srcu in lotilo se me je tako silno domotnje, da sem jo mahnil naravnost domov. Mudilo se mi je tako, da nisem imel niti toliko časa, da bi bil dobro premislil, kaj prav za prav počnem, in že sem bil pri roditeljih. Toda sčasoma so se začeli tudi oni strinjati z mojim "vodnim načrtom". Postal sem torej mornarski vajenec in kot tak sem moral večkrat "sondirati" vodo.

Kričal sem: "Mark Twain!" (tj. označil si svoje: dve globini vode). In mislil sem si: bogme, to bi bilo prikladno ime zanj. Zavrgel sem tvoj svoje stare ime in odzdravljal to, s katerim sem se zdaj docela zadovoljen.

Toda moja mornariška idila se je razblinila v nič. Stopil sem v bojne vrste konfederatorov, pa sem jih moral zapustiti.

Potem sem dobil službo privatnega tajnika pri svojem bratu. Pripominjam, da je bil moj brat malo večji gospod kakor jaz, kajti bil je guverner države Nevade.

Ker kot tajnik nisem imel nobenega dela, sem sklenil ubližati čas s čemurkoli, samo da bi mi ne bilo treba zehati. Začel sem torej pisateljati. Prečital sem prve u-

KJE STA moj bratranec JOŽE KRIZMAN, doma iz Bukovja pri Postojni; v Ameriki biva 18 let. Dalje želim seznaniti z LOVRO ŠIRCA, doma iz Studena, štev. 10 pri Postojni. Prosim cenjene rojake, kdor kaj ve o njima, naj mi sporoči, ali naj se pa sama oglasila. — Ivana Rusich, 184 Franklin St., New York, N. Y. (3x 16.17&18)

motvore v kročku prijateljev, ki so mi svetovali, naj jih kje obelodanim. Storiš sem tako. Začel sem prirejati predavanja, ki so se mi posrečila. Pot, ki naj bi me vodila skozi življenje, je bila določena: postal sem pisatelj.

V svojem 2. letu sem napravil veliko neumnost. Res da ni bila ne prva, ne zadnja v mojem življenju, toda tako neumnost, ki se je končala kakor vse, kar počnem, zame srečno: zaljubil sem se. Da, zaljubil sem se in celo oženiti sem se hotel. Ker je pa jasno, da potrebujeta zakonca poleg ljubezni tudi stanovanje, a jaz se s takimi prozaičnimi rečmi ne ukvarjam, sem naprosil svojega bodočega tasta, naj nama izvoli polskati stanovanje v Buffalo. Nesmešnil se je. Čez nekaj dni sem ga srečal in povedal mi je, da je že našel stanovanje, kakršno je njemu všeč, in da naj grem pogledat.

— Čemu neki? — sem ugovarjal. — Če je tebi všeč, ni treba, da bi ga hodil gledat, ker bo gotovo tudi meni ugajalo. — In s tem sva se razšla.

Na dan moje svatbe, že doka poznno po večerji, sem vstal prvi od mize in dejal svatom: Dame in gospodje! Čas je že, da se razidem. Gospod tast, povej mi, prosim, kje biva z ženko domov.

— Takoj vama pokažem stanovanje, draga moja otroka. S kočijo vaju odpejem tja.

Toda svatje so zaklicali v en glas: Spremimo mlada! Vsi ju premimo!

— Hvala lepa! — sem dejal. (Pri tem sem jih pošiljal na dno pekla). — Naj bo, toda samo pod pogojem, da se potem kmalu izgubite.

Potem sem dvignil drago ženico v naročje in jo odnesel po stopnicah dol. Pred hišo je že čakala kočija. S tantom, ženko in mojim najboljšim prijateljem Raley-Robcom sem sedli v eno kočijo, v druge kočije so pa sedli svatje in hajdi v novo stanovanje.

Peljali smo se že dolgo, pa nisem ničesar opazil, kajti pečal sem se s svojo mlo ženko. Končno se mi je pa zazdelo pot predolga.

— Gospod tast; za boga... — sem kričal. — kaj še nisimo doma? — Še malo potrpi, sinko moj (in nekam čudno se je nasmehnil) takoj bomo tam.

Toda ta "takoj" se je vlekel neskončno dolgo.

— Tasek, nisem mislil, da nama najameš stanovanje na kmetih. Saj bi se bilo dalo najti kaj prikladnega tudi v Buffalu.

Toda on se je samo emehljajal. — Saj smo takoj tam! — Zašepetal je nekaj kočijažu in kočija se je ustavila.

Izstopili smo. Gospodinja Johnsonova nam je prišla naproti in nas odvedla v stanovanje. V hipu, ko sem vstopil, mi je postalo vse jasno in strašno sem se začudil. — Čuješ, pa... pravim Mr. Sleenu

(tako se piše moj tast). — Zdi se mi, da s teboj nekaj ni v redu, da si mi najel tako razkošno stanovanje.

— Zakaj, sinko moj? — je vprašal tast in se znova nekam čudno nasmehnil.

— Kako zaka! To stane mnogo denarja, a jaz ga ne bom imel toliko, da bi plačeval najemnino. Ali bi mi ne mogel nekaj posoditi? — No, če ti je tako, pa naj bo. Prijel sem ženko pod roko in ji pokazal vse sobe.

— To je zelo razkošno, — je dejala začudeno.

— No, no, zate ni nič predrago, — sem ji napravil poklon.

Ko sva se vrnila in ko so svatje s tantom vred odšli, sem vzela ženko v naročje in že sem jo hotel poljubiti, ko sem zagledal na mizi list papirja. Izpustil sem ženko in stopil k mizi. Čital sem: Darilna pogodba, po kateri mi daruje gospod Sleenu, moj mili tast, celo hišo z vsem, kar je v nji.

Moral sem gledati zelo bedasto na listino, kajti ženka je počila v smeh. Prijela me je za roko in me potegnila k oknu.

— Pogledj tja! — je dejala in mi pokazala hišo na drugi strani ceste.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

Naši hiši sta si stali nasproti, pa smo se vlačili po večerji skoro tri ure predno smo prispeli iz ene v drugo.

No, kaj čuda, če postane človek pri takem tASTU humorist?

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

— Naj me vrag vzame, če ni to hiša mojega tasta! — sem vzkliknil.

Advertisement for Chesterfield cigarettes. Large 'S' logo, 'Satisfying' text, and an image of a cigarette pack. Text: 'One zadovoljujejo', '—milejši in boljši okus', 'BREZBRIZNA MATI', 'IZUMIRAJOČE GLASBILO'.

Mi se čudimo....

X. X.

Čudimo se Bolgarom in njih kralju, ki se z laško Džovano ženi. Čudimo se tudi Musu, ki misli, da bo kraljevidna privzela dva naroda skupaj in to na ta način, da bode mogel Lah, kajpak, izrabljati Borisove podanike, ki že hočejo biti podaniki, ne pa državljani.

Čudimo se Musolinovi drskosti, ki si predstavlja, da more kaj takega izvesti. Čudimo se zatelebanosti naroda, če bi si kaj takega dovolil, in čudimo se Musi, ki misli, da je srednji vek se zmirom tukaj.

Muso si gotovo domneva, da bodo Bolgari, v slučaju potrebe, kar noreh, da pomagajo Laharji, do zmage in to samo zato, da vstrezajo princem Džovani. Saj ne rečemo, da ne bodo, morda bodo tako noreh. Zato se ravno čudimo, ljudje božji! Kam smo pa prišli v letu 1930, po Kristusu? Učeni in neučeni proletarijat se je boril od rimskih Gracchov, ki so se bojevali za večje pravice rimskih plebejcev proti izrabljevanem patricijem, ki so hoteli na narodni koži živeti, vse do francoske in ruske revolucije, da pridobe upoštevanje zakona v prid nižjim slojem; sedaj hoče pa Muso in neverjetna bolgarska vlada pogaziti vse ono, kar so te borbe pridobile za človeštvo. Kdo bi se ne čudil!

Čudimo se tudi temu: — Narod, ki kaj takega brez protesta sprejema, ne zasluži nič drugega. "Raz, dva, tri! Napred Bugari!" V našem času se veliko govori o etiki, to je o naravni znanosti, ki sodi moralo človeških dejanj. Brez obzira na božje zakone toraj vprašamo, kakšna morala je to, da Muso prodaja hčer laškega kralja v zameno za bolgarsko vojaško in drugo pomoč? In, kakšna morala je to, da bolgarski kralj jemlje laško princezino za ženo pod takimi pogoji? Ali naj bolgarski narod toči svojo kri za veličino Laharje? Ali je princezinja res toliko vredna? Ali je to etično? Nam se le zdi, da je politična ženitev kupovanje in prodajanje. Sicer pa, če si Bolgari mislijo, da si bodo z Lahij kaj opomogli, se hudo motijo. Lahji so bogati na frazah, kakor je "svetih egozem", in bodo kaj radi, da, s največjem veseljem prodajajo svojo narodno nočnja bolgarska.

je slovanska, tip bolgarskega naroda podoben kozaski, slovanski. Kje je toraj iskati ključ bolgarske — izdaje na slovanstvu? Niker drugje ne, kakor v nemški propagandi, v nemškemu "Drang nach Osten", ki si je toliko let gradil pot preko Austro-Ogrske Bolgarske in Turčije v Bagdad in Indijski Ocean.

Car Aleksander Osvoboditelj, ruski car, se bode pač obračal v grobu skupaj s vsemi onimi Rusi, ki so padli pri Plevni in na drugih bojiščih za osvobodjenje Bolgarske. Nehvaležnost, ti si plačilo sveta! Da, čudimo se Bolgarom, ki sklepajo z Lahij zveze proti nam. Čudimo se jim, da ne vidijo, kako na krivem potu so orodje v rokah Musolina, ki načeljuje vedno lačni lahariji.

Edina rešitev Slovanov, in Jugoslovanov se posebej, je združenje, kakršno imamo v Jugoslaviji. Pa bodeš rekel: Tam ni dobro! Ne vem, kako je, ker že zdavnaj nisimo bili tam; slišimo pa od drugih.

Toda tudi na Nemškem, v Avstriji, na Madžarskem itd. ni dobro. Saj je celo v Ameriki postalo slabo! Kako je pa na Laškem? Tam so obdačena okna, vrata, dimniki, mačke, psi seveda, kokoši, osli, in sploh vse, kar se da in ne da obdačati.

Toraj, vi Slovenci, ki ste izgubili svojo narodnost, pazite na svoj obstanek! Lahij lahko ob polenti in siru žive, vi pa nemorete. Čudimo se prodajanju in kupovanju kraljevske neveste, čudimo se narodu, ki privoljuje v tako prodajo, čudimo se svetu, ki govori "o romantični kraljevski ljubezni", vkljub vsem dokazom razuma proti temu, čudimo se bolgarskemu narodu, čudimo se laški predrznosti, čudimo se, prekleto, sami sebi, ker smo kaj takega doživeli v sedanjem stoletju. Kaj pa vi pravite na to, bratje? SEZNAM ARANŽIRANIS KONCERTOV. 30. novembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill. 7. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill. 14. decembra: gostovanje v operi "Hoffmanove pripovedke", Chicago, Ill. Ker odpotujem v Evropo koncem decembra, prosim, nasebite, ki želite imeti koncerte, da sporočijo do 15. septembra na sledeči naslov: Svetonar B a n o v e c, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

BREZBRIZNA MATI

Na neki postaji angleške železniške proge Hull-London se je zaklepetala neka gospa s svojo materjo do samga odhoda vlaka. V zadnjem trenutku je skočila v voz, toda njen dojenček je ostal v naročju stare matere. Gospa se je peljala na letovišče. V tej stiski je sklenil postajenačelnik odposlati poseben vlak. Dal je telefonsko povlel in kmalu je odhitel poseben vlak, ki je štel poleg lokomotive samo en voz I. razreda in peljal samo enega potnika: tri mesece starega otročka. Eno uro pozneje je dohitel na prvi vmesni postaji brezbrizno mater in so ji skoz okno svečano izročili pozabljenega otroka.

Kakor je videti, so Angleži zelo občuden narod, toda omenjena mati je bila vsekakor slaba zastopnica vojeva naroda.

IZUMIRAJOČE GLASBILO

Ta mesec je napovedala stečaj največja nemška tovarna za klavirje "Vereingte Deutsche Piano-werke". Med tem ko so izdelali pred vojno na Nemškem do 140.000 klavirjev letno, je postalo po vojni to število dvakrat manjše in še stalo nazadnje. Klavir je izgubil svojo nekdanjo priljubljenost. Postal je predrag za povprečnega meščana in tudi prevelik za sedanja mala stanovanja. Radio in gramofon zahtevata mnogo manj prostora in izpodbivata klavir, ki bo stal v dolednem času razen v glasbenih šolah najbolj samo še po muzejih v družbi svojih starejših, zdaj pobabljenih predhodnikov.

Trpel 8 mesecev... dobil pomoč za neprebavnost

Advertisement for a medicine. Includes a portrait of a man and text: 'Trpel sem neprebavnost in kislina... dobil pomoč za neprebavnost... DOKAZANE POKUŠAJE... Zastonj...'

Advertisement for 'DRUŠTVA KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE OGLAŠUJTE'. Includes text: 'GLAS NARODA' ne čita samo vaše članstvo, pač pa vai Slovenci v vaši okolici. CENE ZA OGLASE SO ZMERNE.

Advertisement for 'CENA DR. KERMOVEGA BERILA JE ZNIZANA'. Includes text: 'Angleško-slovensko Berilo (ENGLISH-SLOVENE READER) \$2. Naročite ga pri KNJIGARNI "GLAS NARODA" 210 West 18 Street New York City

Neljubljena žena.

ROMAN IZ ŽIVLJENJA.
Za Glas Naroda priredil G. P.

16

(Nadaljevanje.)

— Kdo ti pravi to?
Nikdo, to vem sama! To ne more biti drugače. Ti si dosti bolj pameten ko mi vsi drugi! Vse, kar rečem, se ti mora zdeti zelo smešno in brez pomena!

— Tako in kadar govoriš z drugimi, nimaš tega občutka?
— Ne, — le pri tebi, — je rekla pritajeno.

— Ti si res čudna deklica. Ria! Zakaj pa si delaš tako neumne misli? Zakaj naj bi bil jaz pametnejši kot so drugi? Zakaj naj bi ne našel istega veselja tudi na veselem pogovoru?
— Ne, tega ne moreš.

— Kako veš to tako natančno?
— Čutim to, — je rekla in velika žalost se je pokazala na njenem obrazu.

Še predno pa je mogel odgovoriti, jima je prišel nasproti avtomobil. V njem je sedela dama in Heinz je spoznal gospo Sibilo Jansen. Kakor hitro je zagledala Heinza, je dala takoj ustaviti. Rijo je prenehala utripati srce.

Instinktivno je čutila, da ljubi Heinz to žensko in da ljubi tudi Sibila Heinza, ji je postalo sedaj očito.

Bledega obraza je stala poleg, ko sta govorila Heinz in Sibila. Videle, kako so začarale njene oči.

Videla je tudi, kako so vzplamteli pogledi Heinza, ko je poljubil roko Sibile.

Kljub razburjenju pa je vendar lahko izpregovorila par besed. Sibila je naslovila na čedno, mlado deklico par besed. S tem je bila Ria odslovljena.

Sibila je le motreče pogledala Rijo ter rekla Heinzu:
— Mala bi lahko več napravila iz sebe, s svojimi krasnimi lasmi, s finimi potezami ter čedno, vitko postavo! Ona se ne zna uveljaviti. Prava sreča, da ni po okusu Heinza Materna! — si je mislila pri tem.

Nekaj časa pozneje se je poslovila.

Zapeljivo je pogledala Heinza ter rekla:
— Na svidenje jutri! Pričakujem vas zagotovo!
Heinz ji je zopet poljubil roko ter ji rekel:
— Na svidenje jutri!

Ta pozdrav je spremljal tak pogled, da je zabeležilo Rijo globoko v srce.

— On jo ljubi, — ženo nekega drugega, — si je mislila, polna bolečin. Vsa zmedena in potrta je odkorakala naprej poleg njega, ne da bi izgovorila ene besedice.

Tudi on je molčal. Očitno je popolnoma pozabil mlado deklico ob svoji strani.

Njen čisti čut se je instinktivno obrnil proti tej ženski, ki je, zvezana z nekim drugim, nesramno koketirala z drugim. Ali ga more osrečiti taka ljubezen?

Tega ni mogla vrjeti ter videla je bol valed krivde. Sedaj se je zopet pomirila ter se oznežala. Ali ni bila bedasta misliti na take stvari? Ali ni videla iz ljubosumnosti več kot je bilo v resnici? Heinz Matern ne bo storil ničesar nečastnega!

Sedla je k oknu ter zrla preko jezera v krasni gozd. Mirna slika je pomirila njene živce!

Razmišljala je o tem, kako je prišlo, da je našla v tej hiši dobrega sprejema.

Mislila je tudi na to, kar ji je povedala mati glede krivde strica Rolf. Njene besede so se glasile povsem jasno:

— Moja draga Ria, kar ima Rolf Matern, svojo postojanko, svoje premoženje, ter svoj sloves, — vse to je v bistvu lastnina tvojega očeta. On ne sluti, da vem vse, da imam listine, ki dokazujejo vse to. Le par risb in računov mi manjka. Vsaki čas bi lahko uveljavila v sodišču svoje zahteve. Dokazov imam dosti, da je Rolf okradel tvojega očeta. Ne maram pa spraviti v sramoto človeka, ki je bil dosedaj pošten. Da, otrok, — okradel nas je, a jaz ga ne bom nikdar obdolžila! Ta človek

BLAZNIKOVE PRATIKE

za leto 1931
SO DOSPELE
Cena 25 centov

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1931
bo v kratkem gotov.

LETOS BO POSEBNO-ZANIMIV

Cena 50 centov

ZASTOPNIKI:

Zastopnike prosimo, naj takoj javijo, koliko Pratik in koledar-jev potrebujejo.

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
216 West 18 Street
New York, N. Y.

je drugače zelo pošten, a tvoj oče je napravil iznajdbo, s pomočjo katere je postal Rolf Matern bogat in slaven!

Na dan pred njegovo smrtjo sem imela dolg pogovor med štirimi očmi z Rolf Materno ter videla nato oditi slednjega s papirji.

Troj oče me ni obvestil o tem, da mi prihrani eventualno razočaranje. V isti noči pa je umrl. Mogoče ga je skrb za naju napravila dalekovidnim.

Z zadnjo močjo je pričazal listine, katere je skrival v svoji pisalni mizi.

— Dobro spravi, — duplikati, — Rolf Matern — bo vse uredil! — Ne skrbi! Dolgo nisem vedela, kaj je hotel reči s tem.

Jaz pa nisem pazila na to, da me je Rolf Matern izpraševal, če vem kaj o zadnjem pogovoru svojega očeta.

Vedela nisem ničesar ter mu rekla tudi to.

Ko pa so ljudje toliko govorili o iznajdbi Rolf Materna, sem se spomnila zadnjih besed očeta ter polskala risbe.

Tedaj pa sem spoznala takoj, da imam duplikate onih listin, katere je izročil moj oče Rolfu Maternu.

Iznajdba je izkoristil za samega sebe. Kdo bo vrgel nanj prvi kamen?

Častihlepni mož se je izpodatnil v svojem stremljenju, da se povzpne višje.

Omahovala sem, če naj mu povem, kar sem vedela. Gotovo ni imel nobenega pojma o duplikatih. Že prej pa je bil pri meni, poln tajnega strahu in nemira ter mi naravnost vsilil svojo pothoč.

Nato sem ga zopet pogledala ter čutila, kako je trpel pod svojo tajno krivdo.

Sprejela sem njegove dobrote ter ga pustila skrbeti za nas — kolikor je hotel.

Delala sem še nadalje nevedno ter hranila listine le za slučaj, če bi hotela kdaj pozneje uveljaviti svoje pravice ali vsaj, da ga opomniš, da ni izpolnil svojih dolžnosti napram tebi. Malo risb, ki nam manjka, je spravil tvoj oče v pisalni mizi urada, kjer je bil nastanjen ob tem času tudi Rolf Matern.

Kaj bi rekel Heinz Matern, če bi vedel, da sta bila slava in bogastvo njegovega očeta zgrajena na zločinu?

Stresla se je ter zrla topo predse. Ne, nikdar ni smel tega izvedeti!

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poučen o potnih listih, prtljaji in raznih drugih stvarih. Vsi naše dolgotrajne iskustve vam mi zameremo dati najboljša pojasnila in priporočamo vedno le prvovrstne brzo-parnike.

Tudi nedrjavljani zamorejo potovati v stari kraj na obisk, toda preskrbeti si morajo dovoljenje za povrnitev (Return Permit) iz Washingtona, ki je veljaven za eno leto brez perrita je sedaj nemogoče priti nazaj tudi v roku 6. mesecov in isti se ne pošilja več v stari kraj, ampak ga mora vsak prosilec osebno dvigniti pred odlovanjem v stari kraj. Prošnja za permit se mora vložiti najmanj eno mesec pred nameravanim odpovanjem in oni, ki potujejo preko New Yorka je najbolje, da v prošnji označijo naj se jim pošlje na Barge Office, New York, N. Y.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Glasov nove ameriške priseljenske posrvice, ki je stopila v veljavo s prvim julijem, znaša jugoslovanska kvota 845 priseljencev letno, a kvotni višje se izdajajo samo onim prosilec, ki imajo prednost v kvoti in ti so: Starši ameriških državljanov, moške ameriških državljanov, moške ameriških državljanov, ki so se po 1. juniju 1928. leta poročili; šene in neporočeni otroci izpod 18. leta poljedelcev. Ti so opravičeni do prve polovice kvote. Do druge polovice pa so opravičeni šene in neporočeni otroci izpod 21. leta onih nedrjavljanov, ki so bili postavna pripuščeni v to državo za stalno bivanje.

Za vsa pojasnila se obračajte na poznane in zanesljive

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK

K SAMOMORU HERZLOVEGA SINA

V nekem hotelu v Bordeauxu so našli tle dni mrtvega okrog 30-letnega moškega, v katerem so pozneje spoznali sina ustanovitelja slonizma Teodorja Herzla, ki je umrl pred 25 leti. Ruski konzul v Bordeauxu Stolpner je bil v juniju brzojavno obveščen, da je bila Herzlova hčerka prepeljana na zahtevo avstrijskega konzula v umobolnico v Chateau-Picon. Herzlova je bivala v Biarritzu in res je kazala znake duševne bolezni.

Konzul Stolpner je bil naprošen, naj se zavzame za njo. Takoj je brzojavil njenemu bratu Ivanu, ki je bil prevajalec v Londonu, naj odpotuje k svoji sestri. Takoj je odpotoval v Bordeaux, toda prispel je že k pogrebu, ki je bil 11. sept. Že takrat je kazal znake težke živčne bolezni. Trdil je, da ima čudodelni medaljon, ki more mrtvo setro obuditi. Prosil je oblasti, naj mu dovolijo odpreti krsto. Pozneje je dejal konzulu Stolpnerju, da je opustil misel na obuditev svoje sestre. Izposodil si je od njega 100 frankov, češ, da si mora kupiti klobuk. S tem denarjem si je pa kupil revolver.

Neki ponedeljek ponoči je delal pozno v noč v svoji sobi. Okrog ponoči je prišel v vežo in ponudil hčerkini za spomin svojo pipo. V tórek zjutraj ga ni bilo na spregled in ko je vstopila sobarica v njegovo sobo, ga je našla sedečega na stolu z revolverjem na tleh mrtvega. Ustrelil se je v glavo. Pred samomorom je napisal pismo svoji drugi sestri na Dunaj in prijatelju-duhovniku. V njegovem šepu so našli tudi na konzulu Stolpnerja naslovljeno pismo, v katerem piše, da je kriv smrti svoje sestre in da želi, da bi prepeljal njegovo truplo v isti krsti na Dunaj. Njegovi zadnji želji so ugodili.

Kretanje Parnikov

10. oktobra:	Leviathan, Cherbourg	11. decembra:	Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen
11. oktobra:	Milwaukee, Cherbourg, Hamburg	12. decembra:	Roma, Napoli, Genova
12. oktobra:	Conte Grande, Napoli, Genova	13. decembra:	Ile de France, Havre
13. oktobra:	New York, Cherbourg, Hamburg	14. decembra:	St. Louis, Cherbourg, Bremen
14. oktobra:	Dresden, Cherbourg, Bremen	15. decembra:	Europa, Cherbourg, Bremen
15. oktobra:	Ile de France, Havre	16. decembra:	Mauretania, Cherbourg
16. oktobra:	Saturnia, Trst	17. decembra:	President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg
17. oktobra:	Europa, Cherbourg, Bremen	18. decembra:	New York, Cherbourg, Hamburg
18. oktobra:	Friesland, Cherbourg, Antwerpen	19. decembra:	Dresden, Cherbourg, Bremen
19. oktobra:	Cleveland, Cherbourg, Hamburg	20. decembra:	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg
20. oktobra:	Volendam, Boulogne sur Mer, Rotterdam	21. decembra:	America, Cherbourg, Hamburg
21. oktobra:	Deutschland, Cherbourg, Hamburg	22. decembra:	Bremen, Cherbourg, Bremen
22. oktobra:	America, Cherbourg, Hamburg	23. decembra:	Milwaukee, Cherbourg, Hamburg
23. oktobra:	Berengaria, Cherbourg	24. decembra:	Paris, Havre
24. oktobra:	Majestic, Cherbourg	25. decembra:	Leviathan, Cherbourg
25. oktobra:	Augustus, Napoli, Genova	26. decembra:	President Harding, Cherbourg, Hamburg
26. oktobra:	1. novembra:	27. decembra:	
27. oktobra:	New Amsterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam	28. decembra:	
28. oktobra:	4. novembra:	29. decembra:	
29. oktobra:	Columbus, Cherbourg, Bremen	30. decembra:	
30. oktobra:	5. novembra:	31. decembra:	
31. oktobra:	Mauretania, Cherbourg		
	6. novembra:		
	President Harding, Cherbourg, Hamburg		
	7. novembra:		
	Hamburg, Cherbourg, Hamburg		
	8. novembra:		
	Stuttgart, Cherbourg, Bremen		
	9. novembra:		
	Homeri, Cherbourg		
	Republic, Hamburg		
	Statendam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam		
	10. novembra:		
	Leviathan, Cherbourg		
	St. Louis, Cherbourg, Hamburg		
	11. novembra:		
	Conte Biancamano, Napoli, Genova		
	12. novembra:		
	Vulcania, Trst		
	Aquitania, Cherbourg		
	George Washington, Cherbourg, Hamburg		
	13. novembra:		
	Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg		
	14. novembra:		
	Berlin, Boulogne Sur Mer, Bremen		
	15. novembra:		
	France, Havre		
	Bremen, Cherbourg, Bremen		
	Olympic, Cherbourg		
	Rotterdam, Boulogne Sur Mer, Rotterdam		
	16. novembra:		
	Roma, Napoli, Genova		
	17. novembra:		
	Berengaria, Cherbourg		
	President Roosevelt, Cherbourg, Hamburg		
	18. novembra:		
	New York, Cherbourg, Hamburg		
	19. novembra:		
	Dresden, Cherbourg, Bremen		
	20. novembra:		
	Ile de France, Havre		
	Majestic, Cherbourg		
	21. novembra:		
	Milwaukee, Cherbourg, Hamburg		
	22. novembra:		
	Conte Grande, Napoli, Genova		
	23. novembra:		
	Europa, Cherbourg, Bremen		
	24. novembra:		
	Mauretania, Cherbourg		
	America, Cherbourg, Hamburg		
	25. novembra:		
	Berengaria, Cherbourg		
	26. novembra:		
	Majestic, Cherbourg		
	27. novembra:		
	Augustus, Napoli, Genova		
	28. novembra:		
	Europa, Cherbourg, Bremen		
	29. novembra:		
	Stuttgart, Cherbourg, Bremen		
	30. novembra:		
	Paris, Havre		
	Bremen, Cherbourg, Bremen		
	Olympic, Cherbourg		
	Augustus, Napoli, Genova		

6 DNI PREKO OCEANA

Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih arnikih:

Ile de France 24. okt.; 21. nov. (7 P. M.) (7 P. M.)

FRANCE 14. nov. (7 P. M.)

PARIS 5. dec.; 24. dec. (4 P. M.) (4 P. M.)

Najkrajša pot po steznici. Vsakdo je v posebni kabini s vsami motorami in udobnosti — Pijača in slava francoska kuhinja. Iredno niske cene. Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta

FRENCH LINE
19 STATE STREET
NEW YORK, N. Y.

SAKSER STATE BANK

82 CORTLANDT STREET
NEW YORK, N. Y.

posluje vsak delavnik od 8.30 dop. do 6. popoldne.

Za večjo udobnost svojih klientov, vsak ponedeljek do 7. ure zvečer.

Poslužujemo se vsi bres Isjeme, te stare in stanovitne domače banke.

BOLJŠI OKUS

NAŽGITE ENO in se sami prepričajte. Potem boste spoznali, kaj pomeni "boljši okus". Uživali boste Chesterfield bolj kot katerokoli drugo cigareto.

— in milejši tudi!

Na obisk v staro domovino

zamore potovati vsak ameriški državljan in pa tudi vsak nedrjavljan, ki je postavnim potom došel v to državo. Kdor je toraj namenjen potovati to leto, naj se pridruži enemu naših skupnih izletov, pa bo udobno in brezskrbno potoval. To leto priredimo še sledeče izlete:

Po FRANOSKI progi s parnikom "Ile de France" preko Havre:

TRETJI JESENSKI IZLET
24. oktobra

12. decembra: VELIKI BOŽIČNI IZLET

Po COSULICH PROGI preko Trsta
PRIHODNJI IZLET
z motorno ladjo "SATURNIA"
dne 28. novembra 1930

Nadaljni izlet po isti progi:
10. decembra — "Vulcania"

Za cene, za pojasnila in navodila glede potnih listov, vizejev, permitov itd., pišite na najstarejšo slovensko tvrdko, preko katere so že sto in sto-tisoči potovali v popolnem zadovoljstvu. Vsi 40 letne prakse v tem poslu vam lahko jameti za dobro in solidno postrežbo in pa, kar je najvažneje, da boste o vsem točno in pravilno poučeni.

SAKSER STATE BANK
82 CORTLANDT ST., NEW YORK
Tel. Barclay 6380